

Spor i berg - Kronstadtunnelen

Beliggenhet: Bergen kommune, Vestland fylke

Koordinater (I henhold til Kommunekart.no)

60,377414 N

5,355472 Ø

Beskrivelse av hvordan man kommer seg dit:

Like ved Møllendal kapell, i sydenden av parkeringsplassen, ble det i 1913 åpnet et godsspor fra Møllendal til Kronstad stasjon. Som en del av Bybaneutbyggingen linje 2 fra Bergen sentrum til Fyllingsdalen, ble det inngått en avtale mellom Bybanen og Bane NOR om at den gamle jernbanetunnelen skulle bygges om fra jernbane til gang- og sykkelvei. Dette gir gående en helt ny mulighet til å gå i slakt terreng fra sydenden av Store Lungegårdsvann til Kronstad og videre mot Mindemyren eller til Danmarks plass.

Beskrivelse:

Da jernbanetunnelen ble etablert tidlig i forrige århundre, var det ikke vanlig med store betongkonstruksjoner i forskjæringer eller som sikringsmidler i en løsmassetunnel. Den gamle forskjæringen var derfor tørrmurt og den delen av Kronstadtunnelen som gikk i løsmasser var bygget med det som på tysk kalles «Mauerstein». Byantikvaren hadde da vi startet arbeidene med konseptvalg og prosjektering vinteren 2019-2020 allerede foreslått å verne den gamle portalen og deler av den gamle tunnelen. Bane NOR hadde i sin tid overført de gamle dokumentene fra byggingen av tunnelen til Byantikvaren, men på grunn av Covid og nedstenging av samfunnet, var det ikke mulig å hente ut data fra deres arkiver. Så arbeidene med stabilitetsvurdering og prosjektering av ombyggingen ble utført ved hjelp av gamle standarder fra Østerrike.

I tillegg til vervingen av den gamle portalen og deler av tunnelen, og kravene i vegnormalen til tunnelbredde for to filer for sykkel og to filer for gående i hver retning, var det nødvendig å prosjektere en ny portal og tunnel ved siden av den gamle, og så føre de to tunnellopene sammen i et kryss inne i grunnen.

Under bygging kunne man observere hvordan mursettingen i løsmassedelen var installert og det var et sinnrikt system med tilpassede større og mindre blokker som dannet vegger og hengen i den gamle tunnelen. I dag kan man kun observere mursettingen i de ytterste 8 meterne av den gamle jernbanetunnelen, som i dag er sykkel tunnel. Det er for store lekkasjer i hengen slik at det er lagt på et sprøytebetonglag og en vannskjerming med duk for å holde veibanen tørr.

Enden av den gamle løsmassetunnelen, ca 45 m inne i tunnelen. Foto: Amberg Norge AS

Under utvidelse fra jernbanetunnel til gang og sykkelvei. Foto: Amberg Norge AS

Fra den ferdige tunnelen med utsikt til krysset og begge portaler. Foto: Amberg Norge AS

Fra det ferdige anlegget ved Møllendal kapell, den grå betongsøylen viser overgangen mellom gammel portal til venstre og ny til høyre. Foto: Amberg Norge AS